

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (3518) 2017 OCTOBER – SPALIS 17 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Prie sulaužytos sutarties

Dėl karų, okupacijų, žalingų susijungimų ar kokių nors politinių išskaičiavimų valstybių sienos juda. Nėra pastovumo, o tai dažniausiai sukelia kaimynų ginčus, išaugina kartais sunkiai sprendžiamas problemas.

Vilniaus klausimas formaliu požiūriu lyg ir užbaigtas. Per Lietuvos nepriklausomybės dvidešimtmetį jis buvo skaudžiausiai tautoje atsivėrusi žaizda. Tas skausmas liejosi įvairiais įmanomais būdais, jaugo bręstančio jaunimo širdyse aštriais dygliais, verčiančiais šaukti, išlieti savo jausmus dainomis, šūkiais, nepasitenkinimu, virstančiu net atvira neapykanta pietų kaimynui, nebeskirstant žmonių į geresnius ir bloguosius. Buvome bejėgiai ką nors daryti, bet tylėti irgi negalėjome. Bandymai tarptautinėje plotmėje atkurti teisingumą jokių rezultatų nedavė. Laikas buvo per trumpas, o pati Lietuva, nors kaip valstybė pripažinta, daugeliui nebuvo aiški. Kai kuriems vakariečiams, daugiausia lenkų įtakų veikiamiems, aiškesnė ji buvo kaip unijinės Lenkijos dalis. Šiandien, žinoma, joks vakarietis tuo nebetiki, taigi, ir nebėra buvusio Lietuvos sostinės klausimo. Ir Sovietų Sąjungos sudėtyje 50 metų Vilnius buvo respublikos sostine. Niekas nepasikeitė ir nepriklausomybę atgavus. Visas pasaulis žino, kad Vilnius – Lietuvos sostinė. Tad pagaliau teisingumas atkurtas. Kitaip šią būklę vertinti niekas rimtai nedrįstų, įskaitant ir Lenkijos vadovus. Kas šiandien dar lieka – tai sutartinis *želigovskiados* pasmerkimas. Ar pavyks dėl to Lietuvos ir Lenkijos derybose surasti kokią nors abiems pusėms priimtina formulę, parodys ateitis. Nors istoriškai ir principinis, šiuo metu tai neturėtų būti pirmenybinis klausimas. Dabar naudingiau Lietuvai žvelgti į ateitį. Spalio 9-oji dėl to jau minėtina kita prasme. Vilniaus ir jo krašto vadinamųjų tautinių mažumų klausimas šiandien kur kas svarbesnis negu sulaužytų sutarčių analizės. Atskirų sričių lietuvinimas, lenkinimas ar gudinimas, tos maišaties atitinkamas išskirstymas ar suliejimas yra sunkus uždavinys, kuriam sėkmingai atlikti reikia ir atitinkamų priemonių. Atrodo, kad jos neturėtų būti vien tik politinio ar visuomeninio pobūdžio, kažkas tokio, kas remiasi įstatymais, potvarkiais ar savivaldybių rinkimais. Nėra abejonės, kad visa tai neišvengiama ir valstybinėje struktūroje būtina. Bet vis dėlto pati didžioji jėga neturėtų būti pamiršta: tai švietimas ir lietuviškos kultūros perdavimas bei skiepijimas. Švietimas ir kultūra turėtų būti patiki-miausia priemonė, geriausias ginklas įsiskverbti ypač į tas sritis, kuriose gyventojai neturi tvirtesnio apsisprendimo. Tenka tik prisiminti, kad istoriniai mūsų “kultūrtregeriai” pirmiausia užgožė tuos, kuriems tautinis tapatumas nedaug ką reiškė, arba tuos – senąją mūsų bajoriją, kurie bandė kurti dvitautį modelį. Lie-tuva dabar turi laisvas rankas ir geras sąlygas savąją jau pakankamai išryškintą kultūrą nešti tiems, kurie sumaištyje įstrigę nieiško savo kilmės šaknų ir tiems naujosios kartos augintiniams, kurie nuo mažens pradėtų jausti lietuvių kultūros pranašumą. Tautybių ar neapsisprendimo mišinyje laimės tie, kurie įstengs savąją kultūrą skverbtis į žmonių sąmonę ir ją palenkti. Būtų žalingas nesusipratimas, jei gyventojus savoje teritorijoje paliktume svetimų kaimyninių įtakų valiai. Jei ko anksčiau negalėjome, nereiškia, kad dabar negalime.

ČS, 1993 m. iš rinkinio *Penki taškai*

PRISIMENANT LIETUVOS SOSTINĖS VILNIAUS ISTORIJĄ

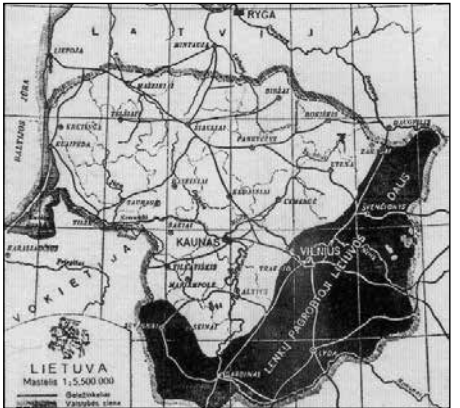

Dabartinio Vilniaus vaizdas Žemiau ntrs. iš arch.

Lietuvos karys prieš 75-erius metus žvelgia į sugrąžintą Lietuvai Vilnių

1920 metais spalio 7 d. pasirašyta Lietuvos ir Lenkijos sutartis Suvalkuose, Vilnius pripažintas Lietuvos sostine. Tų pačių metų spalio 9 Lenkijos kariuomenės pulkai, vadovaujami L.Želigovskio, užėmė Vilnių. Lenkai mūsų sostinę buvo okupavę 20 metų – iki 1939 spalio 10 dienos, kai pagal susitarimą su SSSR, Vilnius buvo sugrąžintas Lietuvai. 1939 m. spalio 27 d. Lietuvos kariuomenė pradėjo žygį į Vilnių, o spalio 28 d. įvyko oficialus kariuomenės sutikimas buvusioje Elzės Ožeškienės (dabar Vinco Kudirkos) aikštėje.

Lietuvos armija keliauja link Vilniaus 1939 m. Okupuotoji Lietuvos dalis pažymėta tamsesne spalva

ŠIAME NUMERYJE

- Viktorui Nakui – popiežiškasis apdovanojimas – 2 psl.
- Veiklos ir permainų metai – 2, 5 psl.
- Lietuvių dienos Frackville – 4 psl.
- Tautinės mažumos neįteisintos, o valdininkai dirba – 5 psl.
- Lietuvaitei – garbingiausias mokyklos apdovanojimas – 7 psl.
- Mokyklinė šventė “Sveiks, Rudenėli!” – 8, 9 psl.

Viktorui Nakui – popiežiškasis apdovanojimas

Šv. Sostas paskyrė popiežišką Šv. Silvestro medalį Viktorui Nakui, pasižymėjusiam savo katalikišku profesiniame ir bendruomeniniame gyvenime. Popiežišką Šv. Silvestro ordiną įsteigė popiežius Pijus X 1905 metais, norėdamas pagerbti katalikus, remiančius visuotinę katalikišką veiklą.

Viktoras Nakas 17 metų dirba Katalikiškajame universitete (The Catholic University of America, Washington, DC). Šalia kitų savo pareigų jis padėjo surengti popiežiaus Pranciškaus apsilankymą

Katalikiškajame universitete 2015 metais; tuo metu jis buvo universiteto ir Lietuvos ambasada JAV atstovas spaudai. V.Nakas pirmininkavo valstybinės Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo katedroje bazilikoje (Washington, DC,) esančios Šiluvos lietuvių koplyčios 50 metų jubiliejaus iškilmėms 2016 metais. Šiose iškilmėse dalyvavo JAV Vyskupų konferencijos pirmininkas ir Louisville ordinaras arkivyskupas J. E. Kurtz, Kauno arkivyskupas L. Virbalas, SJ, keturi lietuvių chorai iš JAV ir Kanados, daugiau kaip du tūkstančiai dalyvių. Taip pat ta proga bazilikoje buvo surengta pusmetį rodoma paroda apie Šiluvą Lietuvoje ir jos koplyčios istoriją. V. Nakas daug metų dalyvavo ir buvo uolus veikėjas lietuvių bendruomenėje. Jam 2008 metais buvo skirta garbinga premija “Clarence Walton Administrator of Year, The Catholic University of America”; jis yra gavęs daug apdovanojimų iš Katalikiškojo universiteto visuomeninių reikalų skyriaus.

Apdovanojimas Viktorui Nakui bus įteiktas spalio 29 po Mišių Epiphany katalikų šventovėje (2712 Dumbarton Avenue, Washington, DC) po 12 v.d. Mišių.

Prel. E. Putrimas

Padėka buvusiam klebonui Vytautui Staškevičiui

Rugsėjo 10 d. Lietuvos kankinių parapijoje Mišių dalyvių mintys ir maldos buvo skirtos buvusiam parapijos klebonui Vytautui Staškevičiui. Jis, tarnystę Dievui ir žmogui pradėjęs 2001 metais, iki 2017-ųjų rūpinosi parapija, krikštijo vaikus, teikė Pirmosios komunijos, Sutvirtinimo, Santuokos sakramentą ir į paskutinę kelionę lydėjo išėjusiuosius.

Iš Vatikano kun. Vytautui Staškevičiui savo apaštališkąjį palaiminimą atsiuntė popiežius Pranciškus. Po Mišių parapijiečiai pasirašė atviruką, dėkodami savo klebonui ir linkėdami Dievo palaimos bei sveikatos. **Inf.**

Klebonas V. Staškevičius švenčia savo 70-metį 2015 m. Ntr. iš TŽ archyvo

Popiežiaus Pranciškaus palaiminimas buvusiam kleb. V. Staškevičiui

Ntr. A. Trussow

Trakų šventovei - garbingas vardas

Trakų Švč. Mergelės Marijos apsilankymo šventovė Ntr. Karolinos Narkevič

Trakų Švč. Mergelės Marijos apsilankymo šventovė sulaukė popiežiaus Pranciškaus dėmesio – jai rugsėjo 3 d. suteiktas garbingas bazilikos titulas. Tradiciniai Trakinių atlidai vyko rugsėjo 1-8 dienomis. Jais buvo pradėta švęsti Trakų Dievo Motinos, Lie-

tuvos globėjos, paveiklo karūnavimo 300 metų jubiliejus.

Bazilika – tai garbės titulas, popiežiaus skiriamas ypatingą reikšmę turinčioms šventovėms visame pasaulyje. Trakų šventovę fundavo Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas. Šventovėje ger-

biamas malonėmis garsėjantis Dievo Motinos paveikslas buvo pirmasis paveikslas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, karūnuotas Romos popiežiaus dovanotomis karūnomis. Trakų šventovę nuo seno lanko piligrimai iš Lietuvos, Lenkijos, Gudijos, Latvijos ir kitų šalių. Nuo rugsėjo 1-osios Lietuvoje prasidėjo vyskupų paskelbtas Trakų Dievo Motinos, Lietuvos globėjos, paveiklo karūnavimo 300 metų jubiliejus. Pagrindinės jubiliejaus iškilmės vyks 2018 metų rugsėjo pradžioje – šiais metais bus minimas Lietuvos valstybės šimtmetis. Lietuvos seimas 2018 metus yra paskelbęs Lietuvos globėjos, Trakų Dievo Motinos, paveiklo karūnavimo 300-ųjų metinių minėjimo metais.

Ruošiantis 300 metų karūnavimo iškilmėms ir Valstybės 100 metų gimtadieniui Trakuose kas mėnesį vyksta „Malda už miestą ir Tėvynę“ – tai maldos ir šlovinimo vakarai už Trakų rajono ir visos šalies gyventojus. Jubiliejiniais metais bus organizuojamas Tarptautinis mariologinis kongresas, LR Seime rengiama jubiliejui skirta tarptautinė konferencija, Trakuose vyks teminės paskaitos, sakraliniai ir kultūriniai renginiai.

Trakų Dievo motinos paveikslas

Trakų bazilika bus aštunta mažoji bazilika Lietuvoje. Bazilikomis yra paskelbtos Vilniaus ir Kauno arkikatedros, Šiluvos, Žemaičių Kalvarių, Marijampolės, Krekenavos šventovės ir Kauno Kristaus Prisikėlimo šventovė. Bazilikos skirstomos į didžiąsias (jos yra keturios Romoje) ir mažąsias, kurių visame pasaulyje yra beveik du tūkstančiai, informuoja Vilniaus arkivyskupijos kurija.

Bernardinai.lt

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), **\$135** (1 klasės paštu)

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), **\$155** (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), **\$105** (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, redaktorės pad. – Rima Žemaitytė-De Iuliis, maketuotoja – Akvilė Minkevičienė, administratorė – Aušra Trussow. Tinklalapio redaktorė – Andrea Benotaitė.

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

VEIKLOS IR PERMAINŲ METAI

KLB Krašto tarybos metinio susirinkimo apžvalga

Rugsėjo 30 dieną Anapilio sodyboje įvyko KLB krašto tarybos metinis susirinkimas. Šis renginys sutapo su kitu renginiu – mokykline švente “Sveiks Rudenėli!”, kurioje dalyvavo Toronto ir Hamiltono lietuviškų mokyklų moksleiviai. Abu šie renginiai prasidėjo bendru kleb.N.Šmerauskio

palaiminimu. Didžiojoje salėje klebono žodžių klausėsi dabartiniai lietuvių visuomeninės veiklos organizatoriai ir tie, kurie galbūt juos pakeis po dešimties ar daugiau metų – prasminga kartų sueiga. Po palaiminimo visi išsiskirstė į savus darbus: KLB tarybos nariai pradėjo darbinę sesiją, moksleiviai – į bendruomenės gyvenimo pažinimo pamoką.

Tai jau antroji KLB tarybos sesija šiais metais. Pirmoji vyko balandžio mėnesį, joje buvo išsamiai aptarti ir priimti keičiamų Kanados pelno nesiekiančių organizacijų veiklos nuostatai. Dabartiniame susirinkime, išklauius praėjusio susirinkimo protokole aprašytus priimtus nutarimus, buvo dar kartą patikslinti šie punktai, žymintys pasikeitimus. Apie tai kalbėjo KLB pirmininkė adv.Joana Kuraitė-Lasienė.

Kanados vyriausybės naujasis įstatymas *Canada not for Profit Corporations* pakeitė pelno nesiekiančių organizacijų įstatymus. Pagal naujus reikalavimus Krašto taryba ir toliau rinks valdybą 3 metų terminui. Nuo 2017 metų kiekviena apylinkė yra laikoma KLB korporacijos nariu, iš jos reikalaujama turėti tikslų registruotų narių sąrašą. KLB apylinkės ir toliau rinks atstovus į metinį susirinkimą savo nuožiūra. Atstovų skaičius priklausys nuo apylinkėje užsiregistravusių narių skaičiaus.

Pakeisti kiti du esminiai punktai. Tai reikalavimas, kad visi Krašto valdybos nariai būtų išrinkti. Neteisėta į valdybą įjungti kitų organizacijų pirmininkus pagal pareigybes. Naujajame statute numatyta, kad Kanados lietuvių fondo, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos, Kanados lietuvių sporto apygardos vadovai turi teisę dalyvauti valdybos posėdžiuose, bet be balsavimo teisės. Taip pat reikalaujama, kad visiems KLB organizacijos nariams būtų pranešama apie metinį susirinkimą. Kiekvienas korporacijos narys – apylinkė, KLF ar KLJS turės teisę paskirti bent du atstovus su balsavimo teise dalyvauti metiniame susirinkime.

Naujasis statutai numato, kad kiekviena veikianti apylinkė, KLF, KLJS yra KLB organizacijos /korporacijos nariai, savarankiškai planuojantys ir vykdančys savo veiklą. Krašto tarybos valdybai lieka svarbi pareiga atstovauti bendruomenei ir ginti jos interesus baltiečių sambūriuose, Kanados ar Lietuvos vyriausybiniuose lygiuose ir institucijose.

KLB vadovė pabrėžė, kad lieka tie patys pagrindiniai mūsų rūpesčiai ir užduotys – lietuvių ir paveldo išlaikymas, taip pat finansavimas, nes bendruomenė atsakinga už Kanados muziejaus-archyvo veiklą. KLF ir lietuvių kredito kooperatyvai skiria paramos, bet ateičiai būtina surasti pastovų finansavimą šiai lietuviško paveldo saugyklai ir jos veiklai.

Šiuo metu svarbu prasmingai paminėti ir Lietuvos valstybės 100-mečio jubiliejų. Lietuvių kultūros dienų renginiai Otavoje parodė, kad mes norime ir galime susitelkti, šią šventę turime švęsti kartu su Lietuva. Lie-

Nauja KLB Krašto valdyba (iš k.): adv. Joana Kuraitė-Lasienė, Kazimieras Deksnys, Loreta Gudynaitė-Savitch, Mindaugas Grabliauskas, Virginija Zubrickienė

tuvoje 100-mečio šventimo programoje yra numatyta įjungti ir išeiviją. 2018 m. liepos 1 d. – Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) ir Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos vyriausybės renginys Vilniuje „Šimtas Lietuvos veidų – sujunkime Lietuvą“. 2018 m. liepos 1-11 d.d. – Pa-

saulio lietuvių bendruomenės paroda Vilniaus rotušėje. Liepos 8-11 d. – Pasaulio lietuvių bendruomenės XVI seimas Vilniuje. Yra dar ir kitas projektas Nepriklausomybės šimtmečio paminėjimui. “100 metų kartu” – tai meninių vizualizacijų projektas, fotografijomis bei dokumentinio kino kadrais pasakojantis Lietuvos bendraamžių – dar gyvų istorijos liudytojų ir jų artimųjų – atsiminimus, patirtis.

Po darbingo posėdžio – bendra KLB Krašto tarybos nuotrauka Ntrs. Rūtos Poškienės

Tačiau reikia ir vietinių renginių čia, Kanadoje. Reikia apgalvoti, gal pasodinti 100-mečio proga ažuoliukų ar klevų giraitę ar bent alėją. Jau planuojami bendri renginiai su latviais ir estais, baltiečių federacija. Pagrindinis valstybės 100-mečiui skirtas renginys vyks 2018 m. kovo 3 d. Anapilio sodyboje, dalyvaujant Montrealio “Balso”, Klyvlando “Exultate” ir Toronto “Volungės” chorams bei Klyvlando “Švyturio” ir Toronto “Gintaro” šokėjams.

Visų dalyvavusių apylinkių pirmininkai ar atstovai trumpai apžvelgė savo apylinkių veiklą. Šiuo metu iš 18 buvusių bendruomenių tėra tik 8. Kai kurios iš jų sensta, mažėja, kitos – Kalgario, Edmontono, Vankuverio – atsigauja, ieško naujų veiklos, bendravimo galimybių. Plojimais buvo padėkota Otavos ir Montrealio lietuviams ir jų vadovams už praėjusią vasarą surengtas Kanados lietuvių paveldo dienas.

Labai įdomu buvo klausytis susirinkime dalyvavusių KLJS atstovių pirmininkės Dainos Šablinskaitės, Julijos Degutytės ir Audros Stončiūtės pasisakymų. Daina dalijosi savo patirtimi atstovaujant Kanados lietuvių jaunimui pasauliniuose renginiuose. Julija ir Audra, abi LISS programų dalyvės, pasakojo apie savo patirtį Lietuvoje, apie ten gautas ir profesinio rengimosi, ir lietuvių kalbos pamokas. Buvo malonu klausytis jų išpūdžių, papasakotų lietuviškai.

Nukelta į 5-ą psl.

Žinios iš Lietuvos

GAUSĖJA BENDRADARBIŲ

Spalio 10 dieną Vilniuje paminėta penkerių metų NATO ir Energetinio saugumo kompetencijos centro sukaktis. Jo naujais nariais tapo Jungtinės Amerikos Valstijos ir Vokietija. JAV ir Vokietijos prisijungimas neabejotinai padidins centro pajėgumą ir suteiks galimybę dar veiksmingiau atsiliiepti į energetinio saugumo iššūkius.

Lietuva drauge su kitomis

centro narėmis ir toliau rengs mokymus bei pratybas energetinio saugumo srityje, stiprins ypatingos svarbos energetinių tinklų apsaugą ir energijos vartojimo veiksmingumą, o pagausėjusi NATO centro komanda Vilniuje užtikrins aukštą stebėjimų ir vertinimų analizės, skirtos Aljanso ir sąjungininkių poreikiams energetinio saugumo srityje tenkinti, lygi.

LIETUVOS ŽEMDIRBIŲ NUOSTOLIAI

Lietuvos vyriausybė kreipėsi į Europos komisijos pirmininką, prašydama atlyginti nuostolius, kuriuos šalies ūkininkai patyrė dėl pasėlius nusiaubusių liūčių. Rugsėjo rugsėjo mėnesiais Lietuvoje iškrito maždaug dvigubai daugiau kritulių nei įprasta metinė kritulių norma. Dėl liūčių ir potvynių vyriausybė paskelbė ypatingąją padėtį. Pagal šiuo metu turimus duomenis, apsemti ar neįvažiuojami

plotai sudaro daugiau kaip 140,000 ha žemės ūkio naudmenų. Juose lietus ir audros sunaikino dalį derliaus arba ženkliai pablogino jo kokybę, kai kuriose savivaldybėse nenuimta daugiau kaip 50% derliaus. Dėl liūčių nukentėjo žemdirbiai visoje Lietuvoje, tačiau didžiausi nuostoliai padaryti rytų Lietuvoje. Žemdirbių patirti nuostoliai šiai dienai vertinami 40 mln. eurų.

GELEŽINKELIO VĖŽĖS ILGĖJA

Spalio 10 d. Seimas patvirtino dar sausio mėn. Baltijos valstybių vadovų pasirašytą susitarimą dėl projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimo. Šiuo susitarimu patvirtintas siekis projektą įgyvendinti 2025 m., o naująją vėžę pradėti naudoti 2026-aisiais. Lietuva jau yra nutiesusi „Rail Baltica“ geležinkelį nuo Lenkijos ir Lietuvos valstybių sienos iki Kauno, o š.m. sausį Vyriausybė patvirtino specialųjį planą, kuriuo įtvirtino ir „Rail Baltica“ geležinkelio liniją nuo Kauno iki Latvijos ir Lietu-

vos valstybių sienos. Šiuo metu pradėtas „Rail Baltica“ geležinkeliui nuo Kauno iki Latvijos sienos reikalingos žemės išpirkimas, kurį planuojama baigti 2018 m. pabaigoje. “Rail Baltica” – svarbiausias geležinkelių tinklo projektas Baltijos regione, įjungsiantis Baltijos valstybes į Europos geležinkelių tinklą. Projekte dalyvauja penkios Europos sąjungos valstybės: Lenkija, Lietuva, Latvija, Estija ir netiesiogiai Suomija. Linija sujungs Helsinkį, Taliną, Pernu, Rygą, Panevėžį, Kauną, Vilnių, Varšuvą.

ATNAUJINTAS ORO UOSTAS DIRBA SKLANDŽIAI

Po orlaivių kilimo ir tūpimo tako rekonstrukcijos Vilniaus oro uostas rugsėjo mėnesį vėl dirba pilnu pajėgumu. Per pirmąjį rudens mėnesį sostinėje aptarnauta beveik 409,000 keleivių. Tai yra 10% daugiau nei tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu.

Oro uosto stoties galimybės leidžia aptarnauti 3.5 mln. keleivių per metus – ši riba pernai jau buvo peržengta, to paties tikimasi ir šiemet. Iš viso šiemet Vilniaus oro uoste jau aptarnauta beveik 2.7 mln. keleivių ir daugiau nei 28000 skrydžių.

MUZIKA STIPRINA ŠEIMAS

Daugiau kaip 30 šeimyninių ansamblių iš visos Lietuvos dalyvavo muzikuojančių šeimų festivalyje, kurio baigiamasis koncertas įvyko rugsėjo 24 d. Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetės muzikos mo-

kyklos salėje. Ši graži šventė skirta stiprinti šeimoms narių kūrybiškumui, atgaivinti Lietuvoje namų muzikavimo tradiciją ir paskatinti šeimoms narius groti ar dainuoti drauge.

LIETUVOS VARPAI – “GLORIA LIETUVAI”

Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio proga būsime pakviesti prisiminti Lietuvos varpus – tautos laisvės ir prisikėlimo simbolį. Iki kitų metų vasario mėnesio kūrybinė grupė įrašinės

vertingiausių Lietuvos varpų skambesį, o juos išgirsti bus galima 2018 m. vasario 16 d. Lietuvos atkūrimo 100-mečiui skirtame kūrinyje „Gloria Lietuvai“.

Pagal Lietuvos spaudą parengė Sigina Katkauskaitė

Lietuvių dienos Frackville

Lietuvybės Eldorade Frackville šimtametę istoriją menantis Pensilvanijos lietuvių festivalis ir seniausios lietuviškos šventovės JAV palikimo vingiai

**Laurynas R. Misevičius –
specialiai iš Pensilvanijos**

Seniausios lietuvių bendruomenės už Lietuvos ribų reikia ieškoti ne Čikagoje, Londone ar Australijoje. Čia, šiaurės rytuose išikūrusioje istorinėje Pensilvanijoje – dabartinių Jungtinių Valstijų lopšyje – užgimė ir šimtai didingų lietuvių šventovių bei vienuolynų, gausybė išpūdingų lietuviškų paminklų, kapinių, muziejų. Yra net miestų, kuriuose bent ant kelių namų toje pačioje gatvėje plevėsuoja lietuviškos trispalvės ar net kas trečias žmogus – lietuvių kilmės. XIX š. antroje pusėje vystantis angliakasių pramonei, daugelis šiaurės vakarų Pensilvanijos kaimų ir miestelių virto į išskirtinai lietuviškus. Sunku patikėti, bet ir iki šiol mūsų tautiečių įsteigtų lietuviškų organizacijų, klubų, karčemų gausa šis regionas pralenkia ne tik Amerikos lietuvių sostinę laikomą Čikagą, bet ir daug artimesnes Lietuvai etnines žemes Gudijoje ar Lenkijoje. Būtent šias kiekvienam lietuviui brangias vietas iš užmaršties ištraukti pasiryžo tinklapio „Gabalėliai Lietuvos“ komanda, šiomis dienomis išvykstanti į patį „lietuviškiausią“ JAV regioną – šiaurės rytus. Tuo tarpu prieš ketvirtą metų, 2013-ųjų rugpjūtį, tuometinis LR ambasadorius JAV ir Meksikoje Žygimantas Pavilionis, dalyvavdamas Pensilvanijos Schuylkill apskrityje (Schuylkill County) vykusiose Lietuvos Dienose, šią vietovę – pritarus Pensilvanijos valstijos valdžiai – įvardino "JAV mažąja Lietuva" (*angl. Little Lithuania USA*). Schuylkill apskritis taip pavadinta dėl didžiausio lietuvių kilmės gyventojų procento visoje Jungtinių Valstijų teritorijoje ir didžiulio jų indėlio į apskrities ekonominę bei kultūrinę raidą. Remiantis JAV gyventojų surašymo duomenimis, net 10% visų Schuylkill apskrities gyventojų yra nurodę savo lietuviškąją kilmę, o kai kuriose šios apskrities vietovėse, pvz. Shenandoah miestelyje, lietuvių kilmės amerikiečiai sudaro iki 30% vietos gyventojų.

Lietuvių dienos Frackville mieste yra vienas seniausių etninių festivalių JAV – šių metų rugpjūčio 12-13 dienomis rinkomės į Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo šventovės (lietuvių aukomis statytos 1914 m.) salę jau 103-iajai tokiai šventei! Na, o prieš trejetą metų jubiliejinio 100-ojo tokio festivalio metu taip pat pažymėtas Lietuvos kariuomenės bei Pensilvanijos nacionalinės gvardijos bendradarbiavimo dvidešimtmetis; ir šiemet į Lietuvį dieną atvyko tiek Lietuvos, tiek Pensilvanijos kariai. Schuylkill apskrities lietuvių, kurių dauguma dar XIX šimtmetyje atvykusių

“angliakasių” emigrantų palikuonys, išsiskiria advokato Paul Domalakes ir jo brolio draudimo agentūros savininko Larry Domalakes šeimos (abu - lietuvių kilmės). Jų dėka ir po šiai dienai gyva šimtametė Amerikos lietuvių istorija “JAV mažojoje Lietuvoje”. Ištisą dešimtmetį Lietuvių dienoms vykus patogioje Schuylkill prekybos centro salėje (Schuylkill Mall), šią vasarą broliams teko ieškoti kito sprendimo – kaip ir daug kur šiais laikais Šiaurės Amerikoje, didžiulis praeitame šimtmeityje statytas molas po kelių dienų, deja, užvers savo duris visiems laikams. Tačiau antrąjį šimtmetį skaičiuojantis JAV ilgiausias be pertraukos tebevykstantis lietuviškas festivalis nesibaigia – Lietuvių dienas antrąjį rugpjūčio savaitgalį sutiko priglausti Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo parapija, šalia kurios tebėra ir lietuviškas muziejus bei kultūrinis centras, įsteigtas 1982 m. Iš įvairių Rytų pakrantės bei Vidurio Amerikos valstijų į festivalį suvažiavę svečiai domėjosi jame esančiais dar XIX š. pab. surinktais angliakasių daiktais, nuotraukomis, taip pat mūsų tautiečių pintais ar austais dirbiniais. Meninėje Lietuvių dienų programoje pasirodė Bostone gyvenanti lietuvė dainininkė ir kompozitorė Simona Minns, skambinusi kanklėmis, šoko tautinių šokių grupė “Malūnas” (vad. Rytis Grybauskas) iš Baltimorės, Lynn Cox ir Steve Epstein duetas iš Filadelfijos. Sekmadienį sušoko ir jauniausieji – Mahanoy City (PA) “Gintaro” grupės atstovai, pasaką apie Eglę žalčių karalienę ekrane atkūrė vietinių lietuvių vaikų ir suaugusiųjų būrelis. Festivalio pabaigoje Augis iš Klyvlando kartu su partizanų atvaizduotojų grupe ir kitais atlikėjais drauge užtraukė *God Bless America* ir *Lietuva brangi*. Išsiskyrėme pasižadėję kitamet vėl susitikti – Lietuvių dienos Frackville tęsis!

Atskira tema būtų seniausios lietuviškos už Atlanto dar 1891 m. pradėtos statyti virš šimtmečio Shenandoah angliakasių miestelį pačiame Schuylkill regiono viduryje puošusios Šv. Jurgio šventovės likimas. Nepaisant didelių parapijiečių protestų ir daug kam įtartinų Allentown, PA, vyskupijos sprendimų, jos tvirtas kaip uola pastatas buvo nugriautas dar 2010 m. žiemą, o šventovės varpai, reto grožio vitražai langai ir kitokios religinės kilmės interjero detalės turėjo būti išsaugotos Schuylkill saugykloje. Tačiau Šv. Jurgio šventovės parapijiečiai neseniai išsiaiškino, kad visi 10 šios unikalios buvusios seniausios Amerikos lietuvių statytos JAV šventovės varpų jau iškeliavo... į Šv. Jono Vianėjaus katalikų šventovę Houston, TX. Šios parapijos žiniaraštis

1982 m. šalia parapijos įkurtame lietuviškame muziejuje ir kultūriniame centre Lietuvių dienų Frackville metu buvo galima išmokti pinti ir austi

Beveik 10 metų iš eilės Lietuvių dienos Pensilvanijos Schuylkill apskrityje nebeįsivaizduojamos be pokario laikmečio partizanų atvaizduotojų

Lietuvių kilmės Joseph ir Barbara Dereskavich yra žinomi įmantriais medžio dirbiniais

rašo, kad 2016 m. gruodžio 11-ąją į šį Texas valstijos miestą (beje, vėliau, šių metų rudenį nusibūbtą Harvey uragano, kuris sukėlė didžiulius potvynius) atvežti dar 1907-aisiais Maryland valstijoje išlieti seniausieji Amerikoje lietuviškai Šv. Jurgio parapijai priklausę dešimt varpų. Vis tik, dar 2009-aisiais Allentown vyskupija, visiems pranešdama apie Šv. Jurgio šventovės

numatomą nugriovimą, oficialiame rašte parapijiečiams žadėjo, kad dalis šimtamečių varpų ir granitas, likęs nugriovus šventovę, bus panaudotas specialiam varpui-bokštui, kuris bus pastatytas šios šventovės atminimui – toje pačioje šimtmetį prieš tai atstovėjusios šventovės vietoje. Į Lietuvį dienas Frackville, PA, rugpjūčio 12-13 dienomis gausiai susirinkę Šv. Jurgio parapijai priklausę lietuviai pastebėjo, kad dauguma didžiųjų granito akmenų, užsilikę nuo 2010-ųjų metų šventovės griovimo, dabar tiesiog sumesti Calvary Hill kapinių teritorijoje. Tad klausimas, ar iš tos vietos bus lengviau juos atsivežti atgal į Shenandoah centrą, statant žadėtą atminimo bokštą? O kas sugrąžins iš tolimojo Texas bent vieną istorinį varpą? Viltis miršta paskutinė, taigi, gal bent iki 2018-ųjų Lietuvių dienų Frackville, PA, turėsime bent dalį atsakymų į šiuos istorinės lietuviškos parapijos nenurimstančių mūsų tautiečių, tikėsimės, ne vien retorinius klausimus.

A. Luschas ir E.K.Svengalis ntrs.

Seniausios Amerikoje dar 1891 m. statytos lietuviškos Šv. Jurgio šventovės vitražai, varpai, atsidūrę Houston, TX

Tautinės mažumos neįteisintos, o valdininkai dirba

Algimantas ZOLUBAS

Tautinių mažumų (TM) Įstatymą priėmė 1989 m. sovietinė Lietuvos Aukščiausioji Taryba (pasirašė V. Astrauskas ir L. Sabutis). Tai aktas, akivaizdžiai kurptas pagal nuostatą *išeinant pasilikti* arba kaulo numetimas, kad vietos lenkiškos kilmės lietuviai ir Lenkija prie jo kivrčytųsi su Lietuva. Iš jo neva radosi reikalas kurpti TM departamentą. Toks departamentas radosi 2015 m. vyriausybės nutarimu (pasirašė premjeras A. Butkevičius ir Kultūros ministeris S. Birutis).

Mūsų Lietuvos Konstitucija teisingai mini ne tautinės mažumas Lietuvoje, bet tautines bendrijas (TB). Labai gaila, kad šių sąvokų bei skirtingų jų sampratų neskiria mūsų politikai ir žiniasklaida, klaidingai teigdami, jog Lietuvoje gyvena „tautinės mažumos“, kurioms esą nėra užtikrinamos tam tikros, „pasauliniu mastu pripažintos“ teisės. Jie akivaizdžiai klysta, klaidina ir ignoruoja Konstituciją! Todėl vietoj TM įstatymo galėtų būti kuriamas nebent TB įstatymas, juolab, kad veikia TB jungianti bei jas kuruojanti Tautinių bendrijų namų taryba.

Žinotina ir įsidėmėtina, jog jokių tautinių mažumų, įteisintų įstatymais, Lietuvoje nėra, tokios neminimos ir mūsų Konstitucijoje. Taip pat žinotina ir įsidėmėtina ir tai, kad demokratijos akiratyje nėra nei tautos, nei tautybės, jų vietoje yra pilietinė visuomenė ir pilietybė. Žinotina ir tai, kad nėra veikiančio įstatymo, numatančio išskirtines, palankesnes sąlygas kuriai nors iš tautinių bendrijų.

Demokratinėje Lietuvoje gyvena lietuviai, nors jų kilmė gali būti ir nelietuviška, o Lietuvos valstybę sudaro lietuvių pilietinė tauta. Visų tautiečių pareigos ir teisės valstybėje pagal Konstituciją yra vienodos, todėl reikalavimai, tarkim, rusų ar lenkų kilmės lietuviams teikti privilegijas neturi jokio pagrindo. Išimtimi, jei būtų įteisinta įstatymu, tautinėmis mažumomis galėtų būti totorių, karaimų ir romų bendrijos, nes už Lietuvos ribų jos neturi savo valstybės, dėl ko gali kilti grėsmė jų kultūriniam paveldui sunykti.

Esama atvejų, kai institucijos nėra, o vadovas besąs. Antai „Laisvo oro direktorių“ turime ne vieną, bent jau internete, o laisvo oro įmonės, UAB-o ar įstaigos nerasime. Bet štai visa institucija – TM departamentas – yra be darbo objekto, todėl ir darbo rezultatų nėra.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę tautinės bendrijos ėmė burtis į nevyriausybines organizacijas. Tuo pat metu – 1989 metais, buvo įsteigta ir pirmoji tautinių mažumų klausimus koordinuojanti institucija – Tautybių departamentas. Vėliau Tautybių departamentas tapo Regioninių problemų departamentu ir daugiausia užsiėmė tautinių mažumų, buvusioje Sovietų sąjungoje gyvenančių lietuvių bei Pietryčių Lietuvos tautiniais reikalais. Spartėjant emigracijos tempams, vis daugiau lietuvių bendruomenių ėmė kurtis Vakarų Europos šalyse. Siekiant išlaikyti užsienio lietuvių ryšį su Tėvyne ir užtikrinti tinkamą jų interesų atstovavimą, 1997 metais departamentas buvo pertvarkytas į Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą, jam patikint ir bendradarbiavimo su užsienio lietuviais funkcijas.

2010 metais panaikinus departamentą,

jo funkcijos buvo išskaidytos ir perduotos Kultūros, Švietimo ir mokslo bei Užsienio reikalų ministerijoms. Tautinių bendrijų atstovai ne sykį pažymėjo sumažėjus jų klausimams tenkantį dėmesį ir išreiškė viltį, kad Vyriausybė imsis atkurti bendrą valstybės tautinių mažumų politiką vykdančią instituciją.

Vadovaujantis Lietuvos vyriausybės 2014 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1300, 2015 metų liepos 1 dieną savo veiklą pradėjo atkurtas Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos vyriausybės, kuris tapo už tautinių mažumų politikos įgyvendinimą atsakinga institucija. Tačiau veikla, siekiant išlaikyti užsienio lietuvių ryšį su Tėvyne ir užtikrinti tinkamą jų interesų atstovavimą, nunyko.

Departamentas turi direktorę, ryšių su tautinėmis bendrijomis skyrių su 5 darbuotojais, tautinių mažumų politikos analizės ir informacijos skyrių su 3 darbuotojais ir administraciją su 3 darbuotojais. Dvylikos darbuotojų institucija LR biudžete tapo parazituojančia organizacija, nes tokia pat veikla užsiima Tautinių bendrijų taryba su bendrijų sąjungomis, susivienijimais, asociacijomis bei 11 Lietuvos tautinių bendrijų.

Atkreipus dėmesį į šio departamento tautinę sudėtį, labai panašu, jog ši institucija, sukurta Lenkų rinkimų akcijos rūpesčiu, anot tos partijos vadovo, stengiasi *lietuvius į lenkų tautą integruoti*... Direktorius pavaduotojais čia skiriami šios partijos rėmėjai, panašu, kad iš šio departamento radosi reikalavimai daryti lietuvišką rašybą asmens dokumentuose bei teikti lenkų „tautinei mažumai“ kitokias privilegijas.

Senojo TM įstatymo galiojimas buvo panaikintas, jo galiojimas nepratęstas, o su pataisomis buvo prieš tai dirbusiam Seimui, tačiau jis nepasiekė priėmimo stadijos.

Jei Lietuvoje įteisintų tautinių mažumų nėra, tai ir Tautinių mažumų departamento čia neturi būti, todėl jis naikintinas be likučio, be nuostolio valstybei ir jos tautinėms bendrijoms, kaip yra naikintinos TM įstatymo pataisos bei tokio svarstymas ir priėmimas, nes visų Lietuvos tautinių bendrijų nariai, visi bet kokių tautybių asmenys, turintys Lietuvos pilietybę, naudojasi visomis kamieninės tautos teisėmis.

Lietuvoje gyvena daug jos pilietybę turinčių kitataučių, su atitinkamais leidimais gyvena ir Lietuvos pilietybės neturintys asmenys, pabėgėliai arba imigrantai bei svečiai iš kitų valstybių, tačiau jie nekelia reikalavimų, viršijančių kamieninės tautos piliečių teises, todėl mūsų politikams metas liautis peštis prie numesto apgraužto TM kaulo.

Susirinkęs į rudens sesiją, Seimas turės balsuoti dėl įrašų asmens dokumentuose, ko gero, turės grįžti prie TM įstatymo su pataisomis, mat buvęs Seimas taip ir nesugebėjo jo atitempti iki priėmimo stadijos, nes iš tikrųjų demokratinėje valstybėje net svarstyti išskirtines sąlygas kokiai tautinei bendrijai būtų politiškai nekorektiška, juolab praėjus nuo valstybės atkūrimo beveik trims dešimtmečiams. Visiems, o ypač naujiems Seimo nariams, reikia įsisąmoninti, kad išėjusiųjų paliktas TM įstatymas nėra globos tautinėms bendrijoms aktas, o kiršinimo ir nesantaikos skatinimo tarp jų šaltinis.

ir išrinkti buvę Krašto valdybos pirmininkai V.Bireta, G.Petrauskienė ir R.Žilinskienė. Krašto valdybos nariais išrinkti: dabartinė pirmininkė adv. J.Kuraitė-Lasienė, Virginija Zubrickienė (Torontas), Loreta Gudynaitė -Savitch (Otava), Kazimieras Deksnys (Hamiltonas) ir Mindaugas Grabliauskas (Kalgaris).

Susirinkime buvo išklaustas KLMA administratorės Danguolės Juozapavičiūtės ir KLKD „Žiburiai“ valdybos pirmininkės Giedros Paulionienės pranešimai. (Bus spausdinami kitame TŽ nr.)

Veiklos ir permainų metai

Atkelta iš 3-io psl.

Tai dar kartą patvirtino, kad toks betarpiškas bendravimas, buvimas Lietuvoje labai svarbus jaunam žmogui, siekiančiam įtvirtinti savo lietuviškos tapatybės pajautą.

Pasibaigus terminui, buvo paskelbti Krašto tarybos valdybos ir garbės teismo rinkimai. Pagal tradiciją garbės teismo nariais buvo pasiūlyti

Kanados įvykių apžvalga

TAPTI KANADOS PILIEČIU LENGVIAU

Nuo spalio 11 d. įsigaliojo naujos taisyklės gauti Kanados pilietybę. Jose nurodoma, kad laukimo laikas gauti pilietybę sutrumpinamas nuo 5 m. iki 3 m. ir nuo 6 m. iki 4 m. Įskaičiuojamas ir laikas, praleistas Kanadoje iki nuolatinio gyventojo (*Permanent Resident*) statuso gavimo. Tikimasi, kad tai palengvins pilietybės gavimą studentams bei turintiesiems leidimą dirbti

šalyje. Kalbos ir žinių reikalavimai sumažinti asmenims nuo 18 m. iki 54 m. amžiaus (anksčiau buvo nuo 14 m. iki 64 m. amžiaus). CBC žiniomis, per pastaruosius 3 metus labai sumažėjo Kanados gyventojų, norinčių tapti šalies piliečiais. Per 2016 m. pirmuosius 9 mėn. tapti piliečiais norėjo 56,446 žmonės, o prieš 3 metus jų buvo 111,993. Mokestis 2014-2015 m.m. nuo \$100 išaugo iki \$530.

ČIABUVIO PAVEIKSLAS ANT KANADOS PINIGŲ

Ant Kanados dešimties dolerių banknoto yra šie atvaizdai (iš k.): Sr. John A. Macdonald, vadinamojo Kanados Konfederacijos tėvo, pirmojo Kanados premjero; Sr. George-Étienne Cartier, prancūziškosios Kanados ir tautinių mažumų sergėtojo; Agnes Macphail, kovotojos už lygias teises, pirmosios moters, išrinktos į parlamentą; James Gladstone, *Kainai* tautos (Alberta) atstovo parlamente, čia buvių teisių gynėjo

Ant naujo Kanados 10-ies dolerių banknoto yra ir James Gladstone, arba Akay-na-muka (liet. *daug ginklų*), *kainai* (liet. *kraujo*) pirmosios tautos narys. 1958 m. jis buvo išrinktas pirmuoju pirmosios tautos senatoriumi Kanadoje. Jis yra pirmasis čia buvis, kurio atvaizdas yra ant Kanados pinigų. Pažymint Kanados 150-ąjį gimtadienį, norima atkreipti daugiau dėmesio į čia buvių istoriją, kultūrą, tradicijas, todėl ant 10 dol. banknoto yra ir inuitų menininko Kenojuak Ashevak (1927-2013) pelėdos

ir *mėtis* tautos kultūros simbolio – rankomis austos juostos – atvaizdai. J. Gladstone kovojo dėl čia buvių teisių. Jo dėka 1960 m. parlamente buvo leista balsuoti čia buviams kanadiečiams. Jis rūpinosi čia buvių švietimu, gerove, teisėmis ir parlamente dirbo iki mirties 1971 m. Norint parodyti šio čia buvio įnašą Kanadai, jo bronzinis biustas yra centriniuose parlamento rūmuose. Jame J. Gladstone – su plunksnų karūna, kokias nešioja vyriausieji čia buvių vadovai.

JAV VYRIAUSYBĖ – PRIEŠ BOMBARDIER

Sunkumai dėl Bombardier *C-Series Jets* lėktuvų pardavimo JAV tęsiasi. Šiuos lėktuvus perkančios JAV verslovės, kaip numatoma naujuose JAV įstatymuose, turės mokėti 300% mokesčių daugiau negu anksčiau. Taip JAV vyriausybė nori sustabdyti šiuos pirkimus, teigdama, kad Kanados vyriausybė moka paramą Bombardier gamintojams, todėl jų lėktuvai pigesni negu JAV Boeing verslovės pagaminti lėktuvai, nors Boeing

negamina tokių lėktuvų kaip Bombardier. Bombardier viceprezidentas Olivier Marcell nesutinka su tokiais kaltinimais, o Kvebeko ekonomikos ministrė Dominique Anglade siūlo šiai Kanados verslovei ieškoti naujų užsakovų Afrikoje ir Azijoje. Kanada paskelbė pirkianti naudotus Australijos FA-18 naikintuvus, o ne pagamintus Boeing verslovės. JAV yra apie 22,000 žmonių, kurių darbo vietos priklauso nuo Bombardier.

PINIGINĖS IŠMOKOS ČIABUVIAMS

Šių metų vasarį, po 8 metus trukusio bylinėjimosi, Ontario Aukščiausiasis teismas nusprendė, jog federacinė vyriausybė nesugebėjo užtikrinti, kad čia buvių vaikai neprarastų savo tapatybės, kai jie nuo 1951 m. iki 1991

m. buvo paimami iš šeimų ir auginami, nepaisant jų kultūros ir papročių. Kaip spalio pradžioje paskelbė čia buvių reikalų ministrė Carolyn Bennett, Kanados vyriausybė čia buviams paskyrė \$800 mln. išmokas.

Parengė Rima Žemaitytė-De Iuliis

Vankuveryje
Cypress kalno viršūnė
sumirgėjo trispalvės
spalvomis

Rugsėjo 10 dieną Vankuverio lietuviai išžygiavo į kalnus iš ten pasiūsti savo sveikinimą Lietuvai artėjančio valstybės atkūrimo 100-mečio proga. Žygio vieta – Cypress kalnas, kuriame pasirinkta trasa buvo įveikiama tiek mažiesiems, tiek ir vyresniesiems žygio dalyviams. Praėjus Yew ežerą, buvo pasiektas ir pagrindinis žygio taškas – Bowen salos stebėjimo vieta, iš kurios atsiveriantis vaizdas suteikia jausmą, jog esi pakilęs aukščiau debesų. Smagu buvo girdėti skambant lietuvišką dainą, iškelti trispalvę Cypress kalno viršūnėje bei sukrauti gerų minčių ir palinkėjimų Lietuvai bei lietuviams simbolinį aukurą.

Tą dieną žygių organizatoriai – Vankuverio bendruomenės žygeivių

Aut. nuotraukose – neužmiršamos kelionės akimirkos

grupė (vad. Kristina Irrgang) užbaigė vasaros žygių sezoną, o lituanistinės mokyklėlės “Pelėdžiukų klubas” (vad. Rūta Vrubliauskaitė-Tryon) mokytojos pasveikino visus vaikučius su rudeniū ir palinkėjo gražių ir sėkmingų naujų mokslo metų.

Gera buvo visiems susiburti ir palydėti vasarą galvojant apie Lietuvą. Su artėjančiu gimtadieniu, LIETUVA! Mes Tave mylim!

R.Vrubliauskaitė-Tryon

Lietuvių telkiniuose

Armėnijos lietuviai įsteigė bendruomenę

Jauniausioji PLB narė – Armėnijos lietuvių bendruomenė

Nuo rugsėjo 15 dienos prie Pasaulio lietuvių bendruomenės prisijungė jauniausia jos narė – Armėnijos lietuvių bendruomenė. Armėnijos lietuviai, 2016 m. gruodžio 27 dieną susirinkę Lietuvos ambasadoje Jerevane Kalėdų ir Naujųjų metų proga, nutarė oficialiai įregistruoti lietuvių bendruomenę Armėnijoje. Bendruomenės pirmininke buvo išrinkta Liana Manvelyan. Armėnijos lietuvių pavyko suburti 25 būsimos bendruomenės narius, kurių daugumą sudaro moterys, ištėkėjusios už armėnų.

Inf.

LONDON, ON

- Prašome pranešti atvykusiam Mišias aukoti kunigui, ar yra ligonių, kurie nori, kad juos kunigas aplankytų ir suteiktų Ligonio patepimą.
- Sekmadinių ir švenčių Mišios aukojamos 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON.
- Spalio 22, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Bartušų šeimos mirusiuosius.
- Spalio 29, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Rušinskų šeimos mirusiuosius.

Londono lietuviai, praėjusią vasarą dalyvavę Kanados lietuvių paveldo dienos Otavoje

Padėkos dienos Mišioms Londono lietuviai papuošė savo šventovę

A.Valaškevičienės ntr.

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca
830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.15%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.15%

INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 0.50%	Kintančios 0.50%
180 dienų indėliai 0.50%	1 metams 2.10%
1 m. term. indėliai 2.10%	2 metams 2.25%
2 m. term. indėliai 2.25%	3 metams 2.55%
3 m. term. indėliai 2.55%	4 metams 2.70%
4 m. term. indėliai 2.70%	5 metams 2.80%
5 m. term. indėliai 2.80%	

Sekite kasdieninę informaciją apie nuosimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

AKTYVAI VIRŠ 125 MILIJONŲ DOLERIŲ

2015 metais nariams
IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms
14%

Jskaitant
TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams
7%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Siūlome spalvotą skaitmeninį laikraštį el. paštu jo išleidimo dieną

Lietuvaitei – garbingiausias mokyklos apdovanojimas

Spalio 1dieną Toronto Loretto Abbey gimnazijos koplyčioje buvo pagerbtos 4 buvusios šios mokyklos auklėtinės. Viena iš jų – dr. Indrė Viskontaitė. Mary Ward vardo garbės apdovanojimas lietuvaitei įteiktas už akademinius nuopelnus ir pasiekimus. Iškilmingų Mišių metu Indrė Viskontaitė giedojo, pritariant vargonais jos mamai muz.D.Viskontienei ir muz. N.Benotienei, šios gimnazijos pedagogei.

Indrė Viskontaitė, savo studentams pažįstama kaip dr. Dre, Loretto Abbey mokyklos auklėtinė, šiuo metu dirba San Francisko (JAV) muzikos konservatorijoje, kur neurobiologijos žinias sėkmingai taiko muzikos mokymui. Indrė taip pat jau pagarsėjusi mokslo žinių skleidėja ir populiarintoja, kaip bendraautorė dalyvavusi televizijos (O’ Network) programoje „Miracle Detectives“. Dr.Indrė Viskontaitė yra paskelbusi daugiau kaip 50 originalių ir bendraautorinių straipsnių apie atminties ir kūrybiškumo sąsajas su neurobiologija.

Mary Ward – buvusi Loretto vienuolynų steigėja XVIII šimtetyje, atkakliai puoselėjusi ir skatinusi kūrybines moterų galias savo tikėjimu, darbais ir pavyzdžiu. Jos siekis per tikėjimą ir tarnystę Dievui atskleisti pačius gražiausius moters sugebėjimus ir talentus, praturtinančius ir šeimą, ir katalikiškąją visuomenę, ne mažiau svarbus ir šiandien. Jais ir vadovaujasi Loretto Abbey katalikiškoji mergaičių gimnazija, įsteigta 1847 m. Mokykla,

Iškilmėms pasibaigus dr.Indrė Viskontaitė (d.) su drauge Vaiva Underyte

per šimtmečius diegdama svarbiausias Mary Ward dvasinio auklėjimo vertybes, savo moky-mo programas nuolat papildė šiuolaikiniais pedagogikos metodais ir priemonėmis, steigia specialias programas ypatingai gabiems mo-kiniams. Svarbiausias šios mokyklos auklėtinių įvertinimas – Mary Ward garbės apdovano-jimas už ypatingus nuopelnus, praturtinant mokyklos istoriją ir bendruomenę akademinė ir visuomenine veikla. Šioje mokykloje yra dirbę keli pedagogai – lietuviai. Tai G.Rinkūnaitė-Paulionienė, muz. D.Skrinskaitė-Viskontienė, N.Benotienė dirba ir dabar.

G.Paulionienė

Buvę ir dabartiniai Loretto Abbey mokyklos pedagogai kartu su mokyklos garbės viešnia. Iš k. stovi: G.Paulionienė, T.Panezutti, dr.Indrė Viskontaitė, dr. M.Kurigan, muzikės D.Viskontienė ir N.Benotienė

Rudens koncertas

Spalio 1, sekmadienio po-pietę, Toronto Prisikėlimo parapijos salėje pianistė Ilona Damašiūtė-Beres surengė so-linį fortepijoninės muzikos koncertą. Visai nerudeniški orai, matyt, daugelį dar išviliojo pasidžiaugti šiluma ir saule, tačiau atėjusiems į koncertą gailėtis neteko. Vienos dalies programoje skambėjo gerai žinomų Vakarų Europos kompozitorių kūriniai fortepijonui. Tai pradžioje atlikta L. van Beethoven *Sonata in C# min, Op.27 No 2 (The Moonlight Sonata)*, F.Chopin sukuriuojantis garsų kaskadomis *Grande Valse Brilliante in A-flat Op.34, No1*. Prancūzų kom-

Pianistė Ilona Damašiūtė-Beres po koncerto

pozitoriaus Claude Debussy trys “Parodos paveikslėlių” (Estampes) dalys paliko saulėje raibuliuojančio vandens, jau-kios rudens ramybės, šios grei-tai pradingsiančios akimirkos įspūdį. Programos pabaigą gražiai įrėmino F.Liszt jaus-mingoji *Hungarian rhapsody no12 in C# min*. Po koncerto pianistė ir klausytojai turėjo progos

pasivaišinti kava ir pasida-linti įspūdžiais apie girdėtus kūrinius. Tokie maži viešieji koncertai primena senovi-nius namų muzikos vakarus ar popietes, kada savi atlikėjai groja saviems klausytojams. Norėtusi, kad jų būtų dau-giau, kad mūsų kasdienybę praskaidrintų tokios valandos.

R.M.

Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI
(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų “cashable”	1.50%
1 metų	1.70%
2 metų	1.85%
3 metų	1.95%
4 metų	2.20%
5 metų	2.30%

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	0.35%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	
1 metų term. ind.	0.60%

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo	4.35%
Asmenines paskolas nuo	5.85%
Sutarties paskolas nuo	7.35%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS
Su nekintančiu nuošimčiu

1 metų	3.10%
2 metų	3.20%
3 metų	3.25%
4 metų	3.25%
5 metų	3.30%

Uždaras su kintančiu nuošimčiu

3.25%

Atviras su kintančiu nuošimčiu 1, 2, 3 metų

4.00%

Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu

3.85%

MŪSŲ ADRESAS
3 Resurrection Road
Toronto, ON M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

Darbo laikas:
Pirm., antr., treč.
Ketvirtadieniais
Penktadieniais
Šeštadieniais
Sekmadeniais

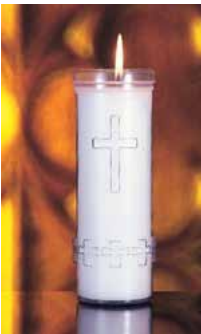
9:30 - 4:00
9:30 - 8:00
9:30 - 7:00
9:00 - 1:00
8:30 - 12:30

ANAPILYJE
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3,
Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554

Darbo laikas:
Ketvirtadieniais
Sekmadeniais

12:00 - 7:00
9:30 - 12:30

Primename Lapkričio 5 d. KAPŲ LANKYMAS

Jūsų patogumui Anapilio skyrius šią dieną veiks ilgiau – nuo 9.30 v.r. iki 2.30 v.p.p.

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,
Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000
kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

Waterside DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171
1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

9th Line DENTAL

(905) 785 3900
3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Mokyklinė šventė “Sveiks, Rudenėli!”

Šalia esanti gyvoji istorija, kurią galima rasti ten, kur gyveni, yra pati įdomiausia ir lengviausiai suprantama. Kai prie jos prieini, ji tarsi atsiveria, kalba, pasakoja. Jeigu ji vaikui perteikta su meile, kantrybe – taip bus ir priimta, išmokta ir papasakota kitam. Anapilio sodyboje istorija perteikta buvo būtent taip. Tie žmonės, į kuriuos teko kreiptis, kad jie būtų didžiosios pamokos dalimi, mielai sutiko ir pasiruošė labai nuoširdžiai.

Dviejų nedidelių vaikučių mamos Zitos Tutlienės žodžiais, tokia pamoka – „tai prisilietimas prie tos pradžios pradžios. Sugrįžimas ten, nuo ko viskas prasidėjo. Tai – Kanados lietuvių istorija.“

Pamoka

Rugsėjo 30 d. į Mississaugoje esančią Anapilio sodybą rinkosi Toronto Maironio, Hamiltono M. Valančiaus lietuvių mokyklų mokiniai ir tie lietuviukai, kurie į šias mokyklas neina. Po Kanados ir Lietuvos himnų, kuriais pasirūpino Viktoras Remesat, Lietuvos kankinių parapijoje jiems buvo surengta pamoka, klebono Nerijaus Šmerausko pavadinta „Sveiks, Rudenėli!“. Į grupes suskirstytus vaikus lydėjo mokytojos ir dr.Arūnas Dailydė, Zita Kružikienė, Aldona

Remesat, Aneta Vaičiulienė bei Janina Dzemionienė. Vaikai dairėsi po Kanados lietuvių muziejų-archyvą, kur juos pasitiko ten dirbantys savanoriai Aleksandras Valavičius ir Danutė Pranaitienė; pamokos dalyviai pamatė, kaip atrodo Kanados lietuvių istorija, kai ji sudėliota, surūšiuota ir saugoma lentynose. Jie žiūrėjo, kaip vėliau pasakojo aštuntokai, “seną filmą”, ir buvo labai įdomu. Tėviškės žiburių redakcijoje vartė laikraščius, ieškojo juose savo ir pažįstamų nuotraukų, skaitė, atliko Žibutės Vaičiūnienės ir redaktorės Siginos Katkauskaitės paruoštas užduoteles, klausėsi bu-

vusios redaktorės Ramūnės Jonaitienės ir namo nešėsi po padovanotą laikraštį, o vyriausieji – ir po buvusio redaktoriaus Česlovo Senkevičiaus knygą Devyni amatai. Prie vienintelių Kanadoje tautinių kapinių visus pasitiko Vytautas Pečiulis ir, įdavęs kiekvienam būreliui po žvakę, palydėjo iki Anapilio sodybos ir Lietuvos kankinių parapijos įsteigėjo kun. Petro Ažubalio kapo, kur laukė šio kunigo sūnėnas Jonas Ažubalis ir dukterėčia Stasė Ažubalytė-Chomiak. Pro kryžių kalnelį, stabtelėdami prie Maironio mokyklos 40-mečio proga pastatyto kryžiaus, vaikai ėjo iki vieno iš šios mokyklos steigėjų Antano Rinkūno kapo, kur jo dukra Giedra Rinkūnaitė-Paulionienė dalino kopijas iš savo tėvelio leidinukų Kregždutė, ir visiems buvo aišku, kodėl ant paminklo mokytojui A. Rinkūnui iškalta sparnus išskleidusi kregždė.

Prie Adolfo Šapokos kapo su jo redaguota Lietuvos istorija rankose pasitikusi mokytoja Violeta paaikšino šio leidinio svarbą ir reikšmę. Pakeliui į rankdarbių pamoką sustoję Prisikėlimo kredito kooperatyvo skyriuje, vaikai buvo pavaišinti saldinais ir išėjo nešini įvairiomis dovanėlėmis. Rima Saplienė rankdarbių pamokų metu su vaikais iš jų maldelių, surašytų ir suklijuotų, sukūrė kryžių, kuris per kleb. N.Šmerausko aukotas Mišias buvo atneštas į šventovę, o jų metu kai kurie vaikai atskleidė, už ką maldelėje dėkojo Dievui: už mamą, už šeimą, už sveikatą ir net už... supynes.

Kiekviena aplankyta vieta buvo pažymėta visų vaikų „pasuose“, kuriais Janina Dzemionienė ir kredito kooperatyvo „Parama“ darbuotojos pavertė šio banko vaikams dovanotas užrašų knygutes.

Namų darbas

Po Mišių buvo priminta, kuo mums bus svarbūs kiti metai – tai Lietuvos 100-asis gimtadienis, ir ta proga kiekviena šeima gavo namų darbus, paruoštus Kanados lietuvių katalikų moterų Lietuvos kankinių parapijos skyriaus.

Nukelta į 9-ą psl.

Ntrs. Kristinos Strumkienės

Anapilio sodyboje vykusioje šventėje dalyvavo Toronto Maironio ir Hamiltono M. Valančiaus (1eil. viršuje 2 ntr. iš k.) lietuviškų mokyklų mokiniai ir mokytojai

Dėl buvusio ilgamečio *Tėviskės žiburių* redaktoriaus (1989-2015 m.m.)

A†A

Česlovo SENKEVIČIAUS

mirties šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia Kanados lietuvių katalikų draugijos “Žiburiai” valdyba, *Tėviskės žiburių* laikraščio redakcija

PADĖKA

A†A

Teresei ENSKAITIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems, užjautusiems ir palydėjusiems į paskutinę žemišką kelionę mūsų mylimą mamą, močiutę ir promočiutę. Dėkojame Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui Pauliui Rudinskui, OP, už maldas laidojimo namuose, šventovėje ir kapinėse, muz.Danguolei Radtkei už giesmes, Marijui Gudinskui už patarnavimą atsisveikinimo Mišiose, karsto nešėjams ir visai Marlatt laidojimo namų komandai.

Dėkojame visiems, žodžiu ar raštu pareiškusiems užuojautą, atsiuntusiems gėles, užsakiusiems Mišias ar aukojusiems Lietuvos vaikams.

Dėkui Danutei ir Bernardui Mačiams už skanų maistą ir visiems prisidėjusiems prie saldžiojo stalo vaišių.

Nepamiršime Jūsų palaikymo, meilės ir paramos.

Liūdinti šeima

MIRTIES PRANEŠIMAS

A†A

Marcelijus (Marc) IGNATAVIČIUS

Š.m. spalio 7 dieną, eidamas 92-uosius metus, po trumpos staigios ligos mirė Campbell House hospise, Collingwood, ON. Marcelijus kartu su a.a.žmona Jūra gyveno Wasaga Beach. Jis buvo mylintis tėvas dukrai Loretai (John Hume) ir sūnui Paul (Rita), mylimas senelis Samantha Hume, Jason, Michele Ignatavičius. Marcelijus paliko liūdinčius artimuosius ir šeimos draugus.

Marcelijus daugelį metų dirbo žinomoje Ford Motor kompanijoje. Jis buvo garbingas, mylintis savo šeimą ir draugus žmogus, gerbiantis savo tikėjimą. Su didžiuliu atsidavimu ir meile jis savo dėmesį ir paramą skyrė mylimai žmonai Jūrai, ypač paskutiniaisiais jos gyvenimo metais. Visi, pažinoję Marcelijų, jo pasigės.

Velionis palaidotas Mississaugoje,ON, Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Turner & Porter

L Aidotuvių Namai

TORONTE, ETOBICOKE ir MISSISSAUGOJE

LEDAS REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti R. Jareckui Tel. 416-825-3328

MIRTIES PRANEŠIMAS

A†A

Česlovas SENKEVIČIUS

(1921-2017)

š.m. spalio 12 dieną po neilgos ligos mirė Toronto lietuvių slaugos namuose „Labdara“, eidamas 97-uosius metus.

Kaip ir daugelį Š.Amerikos lietuvių, Česlovą Senkevičių, gimusį ir augusį Joniškėlyje, Pasvalio rajone, Lietuvoje, į Kanadą ir Torontą atvedė II Pasaulinio karo keliai per Vokietiją ir DP stovyklas.

Česlovas Senkevičius buvo žinomas lietuviškosios raštijos išeivijoje veikėjas: 26-erius metus redagavo vienintelį Kanados lietuvių laikraštį *Tėviskės žiburiai*, kiekvieno jų numerio I puslapyje spausdindamas tradicinius vedamuosius. Neilguose esė buvo aptariamose pačios svarbiausios pasaulio ir ypač Lietuvos politinės temos, istorinės datos, Lietuvos laisvėjimo byla. Autorius pabrėžtinai rūpinosi lietuviybės išlaikymu išeivijoje, krikščioniškųjų ir lietuviškų tautinių vertybių puoselėjimu išeivijoje ir Lietuvoje. Jo publicistiniai rašiniai išspausdinti dviejuose rinkiniuose *Penki taškai* ir *Dvylika metų*. Česlovas, nuo pat jaunystės dienų pasirinkęs skautystę, keliolika metų vadovavo žurnalo *Skautų žinios* leidybai, buvo ištikimas skautų šūkiui „Dievui, Tėvynei, artimui“ ir savo rašiniais bei viso gyvenimo darbais juo vadovavosi. Palaikė labai artimus ryšius su savo gimtinės Pasvalio kultūros ir spaudos darbuotojais, dalinosi savo kūryba.

Laisvalaikiu nuo redagavimo darbų, publicistinių straipsnių rašymo atrasdavo laiko ir grožinės literatūros kūrybai, rašė apsakymus, eiliuotas satyras, buvo Lietuvos rašytojų sąjungos narys, už kūrybą apdovanotas jos premijomis. Deja, vienintelio romano ir jo paskutiniojo kūrinio, išspausdinto jo išėjimo išvakarėse, nespėjo net pavartyti. Tai paskutinė rašytojo, žurnalisto dovana mums, jo skaitytojams.

Už Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje Česlovas Senkevičius apdovanotas LDK Gedimino kryžiaus ordinu. Kanados lietuvių bendruomenė autoriaus darbus įvertino kultūrininko visuomenininko 2005-2006 metų premija. Kaip ilgametis skautų veikėjas apdovanotas aukščiausiais Lietuvių skautų sąjungos (išeivijoje) ordinais.

Česlovas Senkevičius iškeliavo į susitikimą su anksčiau mirusia žmona Laima, palikdamas dukrą Astą (Liną), sūnus Gailių (Audrą), Tomą ir vaikaičius. Po gedulingų Mišių Lietuvos kankinių šventovėje a.a. Česlovas Senkevičius palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse.

LABDAROS ŽINIOS

Labdaros fondo direktorių taryba posėdžiavo rugsėjo 19 d., pirmininkaujant Raimondui Smolskiui.

• “Labdaros” 15-mečio vėjus susilaukė teigiamos paramos iš visuomenės. Jau pasiekėme 82% tikslo; visoms trimis slaugos namų gyventojų valgykloms užsakyti nauji stalai ir kėdės. Tikimės, iki metų galo bus surinkta visa reikiama suma. Vajaus organizatoriai – Labdaros fondo direktorių taryba.

• Slaugos namų 15-mečio įvykiai: birželio 25 d. Mišios už mirusius “Labdaros” gyventojus bei Atvirų durų popietė praėjo su dideliu pasisekimu – atėjo daug lankytojų, vyravo gera nuotaika, dainos Tado svetainėje tęsėsi ilgokai.

Nukelta į 11-ą psl.

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East Hamilton 528-6303

195 King Street West Dundas 627-7452

LABDAROS ŽINIOS

Atkelta iš 10-o psl.

“Labdaros” darbuotojai sukaktį atšventė savo BBQ pietumis sodelyje.

• Spalio 14 d. Prisikėlimo parapijos salėje surengtas padėkos vakaras – tai paskutinis 15-mečio renginys šiais metais. Ta proga prisiminėme jau iškeliavusius amžinybėn gyventojus, darbuotojus, savanorius bei geradarius ir kukliai padėkojome rėmėjams bei geradariams. Nuoširdi padėka visiems, paaukojusiems savo keptus Napoleono tortus ir dalyvavusiems konkurse. Organizaciniam komitetui vadovauja Rauda Rautinš-Dickinson, Labdaros fondo direktorių tarybos narė.

• Gerinant gyventojų saugumą ir mažinant nelaimingų atsitikimų skaičių dėl kritimo, reikalinga vieninga programa, kuri derintų vaistų naudojimo tvarką ir fizinį raumenų ir lygsvaros gerinimą pratimais. “Labdaros” slaugos namų vadovybė įpareigota įvertinti dabartinę tvarką ir kitame Tarybos posėdyje pristatyti siūlymus, kaip būtų galima išvengti ar sumažinti gyventojų kritimų atvejus.

• Slaugos namų vadovybės pagrindinis tikslas – slaugos namų gyventojų saugumas ir geros sąlygos jų slaugai. Daugiausiai rūpesčių kelia pastato priežiūra, senstanti jų įranga. Svarstyta, kad reikia nustatyti būtiniausių pastato priežiūros darbų eiliškumą pagal sudėtingumą ir galimybes juos atlikti, ir tik tada pateikti svarstymui Taryboje.

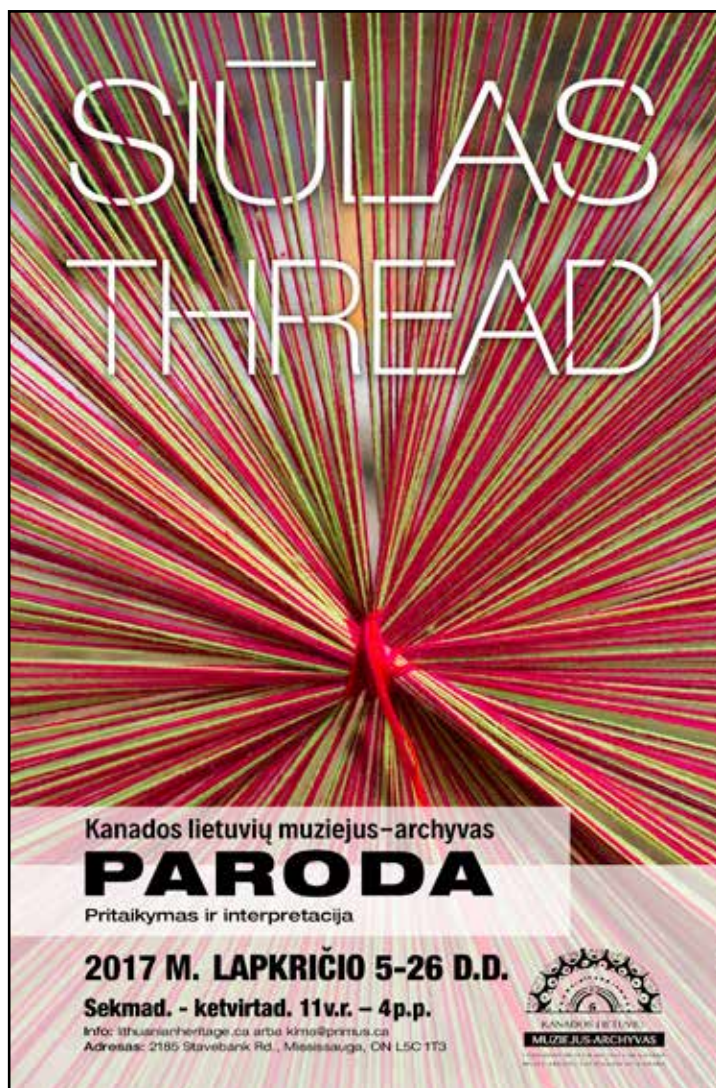
• Rudens laikraštėlis jau išdalintas gyventojams spalio mėnesio pradžioje. Tema – padėka, kad turime savus slaugos namus, kurie nuo pat atidarymo dienos – 2002 metų birželio 25-osios – tarnauja mūsų senoliams. Išskirtinis dėmesys mūsų savanoriams bei geradariams.

• Gyventojų apklausos rezultatai rodo bendrą pasitenkinimą “Labdaros” slaugos namais. Sritis, kuriose galėtų būti šokių tokių pagerinimų, – gyventojų rūbų skalbimas, tiekiamo maisto temperatūra ir greitesnis atsiliepinimas į nusiskundimus.

• Taryba pritarė išleisti \$9,200, kad iki metų pabaigos prie atsarginio el. variklio būtų prijungtos visos gyventojų elektrinės lovos ir elektriniai medicininiai čiužiniai. Tada, dingus elektros srovei bendruose elektros tinkluose, gyventojai ir juos prižiūrintys slaugytojai nejaustų nepatogumų.

• Kitas posėdis spalio mėnesio pabaigoje.

Gabija

Plakato autorė A.Minkevičienė

Siūlai siūlai, susivykkit...

Nauja paroda Kanados lietuvių muziejuje-archyve

Lietuva šiais metais švenčia Tautinio kostiumo metus. Prisidėdamas prie šio lietuviškų tautinių drabužių pagerbimo, Kanados lietuvių muziejus-archyvas lapkričio 5-20 d.d. visus kviečia į parodą „Siūlas/Thread. Pritaikymas ir interpretacija“.

Audinis tautiniam kostiumui dažniausiai yra parenkamas iš lininių ir vilninių siūlų. Šie natūralūs lino ir vilnos pluoštai pirmiausia buvo pritaikyti žmogaus kasdieniniam gyvenimui, pvz., Lietuvos kaime namų reikmenims ir lauko darbams, o tada ir šventiniams rūbams. Laikui bėgant, gyvenimo pokyčiai atnešė ir pasiūlė naujas galimybes ir poreikius pritaikyti tuos siūlus kitiems tikslams: tai ir tautinis kostiumas, tinkamas vestuvėms, minėjimams ar dalyvavimui tautinių šokių arba chorų ansambliuose iki pat šiuolaikinės mados drabužių.

Tuo pačiu metu, keičiantis siūlų pritaikymui kasdieniniam naudojimui, keičiasi ir jų panaudojimo meniniai sprendimai. Spalvų deriniai, simbolinę reikšmę turintys papuošimai, audimo būdas, net ir pasirinkimas pavaizduoti siūlus mene, atspindi kūrybingumą ir pritaikymą naujose aplinkybėse.

Kviečiame aplankyti parodą, kurioje susipažinsite su įvairių tautodailininkų, menininkų ir mados kūrėjų darbais. Rasite Lietuvos kaimo tautodailės pavyzdžius ir Vokietijoje po II Pasaulinio karo pasiūtus

tautinius drabužius ne iš lino ar vilninių audinių – pagamintų tuomet, kai nebuvo galima jų gauti. Taip pat parodoje pamatysite Lietuvių tautodailės instituto (LTI) steigėjų Anastazijos ir Antano Tamošaičių bei kitų LTI narių darbų, menininkės iš Kalgario – Elytės Balkytės-Zubis paveikslų. Šiuolaikines siūlo panaudojimo galimybes pristatome per torontiškęs Akvilės Minkevičienės darbus ir skaidrių montажą, kuriame matysite keletą dabartinės Lietuvos mados kūrėjų darbų.

Laukiame visų. Paroda atidaroma š.m. lapkričio 5 d. 11 v.r. ir veiks iki 4 v.p.p. Lapkričio mėnesį parodą galite aplankyti sekmadieniais – ketvirtadieniais nuo 11 v.r. iki 4 v.p.p. Parodą uždarysime lapkričio 26 dieną. Daugiau žinių galite rasti mūsų tinklalapyje <https://www.lithuanianheritage.ca>

KLMA inf.

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

Jūsų aukos Kanados Lietuvių Fondui užtikrins nuolatinę paramą lietuviškai veiklai bei lietuviybės išlaikymui Kanadoje.

Šiais metais Fondas paskyrė
KRETINGOS ir ROMUVOS
stovykloms

iš viso \$22,000

Aukotojams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON

416-762-8255, 416-616-1600 (cell)

email: lina@kuliavas.com

website: www.LinaKuliavas.com

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650
OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

four seasons realty limited, brokerage
Independently Owned and Operated

Angie SALVAITIS
BROKER

DIRECT/TEXT: 705.446.6428
www.homesgeorgianbay.com

ANAPILIO parapijos žinios

• Ateinantį savaitgalį bus renkama antroji rinkliava pasaulio misijoms. Šiai rinkliavai vokečiai išdalinti praeitą sekmadienį.

• Toronto arkivyskupija renka paramą žmonėms, stipriai nukentėjusiems nuo viesulų ir žemės drebėjimų Karibų ir Meksikos kraštuose. Per mūsų parapiją aukojama prie durų padėtuose „Humanitarian Relief“ geltonuose vokeliuose. Čekius rašyti „Lithuanian Martyrs Church – 2017 Hurricane, Earthquake – Disaster Relief“.

• Wasaga Beach miesto ir apylinkės lietuvių būrelis rengia savo vokiškąjį „Octoberfest“ spalio 22, sekmadienį, 3 v.p.p. (po 2 v.p.p. Mišių) Gerojo Ganytojo misijos patalpose. Bus šilti pietūs. Kaina asmeniui \$10. Bilietus galima užsisakyti pas Reginą tel. (705) 422-0270 arba Jūratę tel. (705) 429-6921.

• Mirusiųjų atminimo (Vėlinių) dieną, lapkričio 2, ketvirtadienį, 7 v.v., Lietuvos kankinių šventovėje švėsime Mišias už visus mirusius.

• Mirusiųjų atminimo ir maldos diena (kapinių lankymas) bus lapkričio 5, sekmadienį, 2 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje už visus mirusius švėsime Mišias, kuriose Dievo žodžiu dalinsis kun. Gintaras Vitkus, SJ. Mokyklinis autobusas tą dieną veš maldininkus nuo „Vilniaus rūmų“ 1 v.p.p., o atgal nuo Anapilio išvažiuos 4.30 v.p.p. Tą dieną sekmadieninėms Mišioms Anapilio autobusėlis važiuos nuo „Vilniaus rūmų“ įprasta tvarka.

• Kapinių lankymo dienos pietūs lapkričio 5, sekmadienį, ištisą dieną vyks Anapilio salėje.

• Kapinių lankymo dieną, lapkričio 5, sekmadienį, 12 v.d., muziejaus salėje bus rodomas dokumentinis filmas *Nepaprasta auka*, skirtas Lietuvos laisvės kovų pradininko, pulkininko Juozo Vitkaus-Kazimieraičio atminimui.

• Kapinių lankymo dienos savaitgalį Wasaga Beach Gerojo Ganytojo šventovėje Mišios bus ne sekmadienį, bet lapkričio 4, šeštadienį, 2 v.p.p.

• Nuo lapkričio 5, kapinių lankymo dienos, Lietuvoje švenčiamais Tautinio kostiumo metais, Kanados lietuvių muziejus-archyvas Anapilyje kviečia į įvairių lietuvių menininkų kūrybos parodą „Siūlas“. Joje – linas ir vilna įvairiausiuose audiniuose bei drabužiuose, kūrybos įvairovėje bei kasdieniame gyvenime. Paroda veiks lapkričio 5-26 dienomis, nuo sekmadienio iki ketvirtadienio, 11 v.r. – 4 v.p.p.

• Prašome tėvus užrašyti savo jaunimą pasiruošimo pamokoms Pirmajai komunikacijai ir Sutvirtinimo sakramentui sekmadieniais zakristijoje, o kitu metu skambinti į parapijos raštinę tel. (905) 277-4320. Pamokos prasidės lapkričio 12, sekmadienį, po Mišių.

• Mirties pranešimai: spalio 16, pirmadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• Spalio 28 d. parapijos vakarienė; lapkričio 1 d. Visų šventųjų diena; lapkričio 5 d. kapinių lankymas; lapkričio 12 d. stovyklos „Kretinga“ 35-metis; gruodžio 1-3 d.d. Advento rekolekcijos, kurias ves vyskupas Linas Vodopjanovas, OFM; gruodžio 3 d. skautų Kūčios; gruodžio 10 d. kalėdinis koncertas; gruodžio 15 d. stovyklos „Kretinga“ adventinis susikaupimas.

• Prisikėlimo parapijos vakarienė spalio 28 d.: 4.30 v.p.p. Mišios, 6 v.v. programa ir vakarienė. Meninę programą atliks „Tolimi aidai“, vyrų ansamblis iš Los Angeles, California. Jie taip pat giedos Mišiose. Veiks loterija. Bilieto kaina \$50. Bilietai platinami sekmadieniais po Mišių parapijos kavinės prieangyje, taip pat bilietus galima įsigyti pas Ritą Grybienę tel. 416-234-5982 arba el.paštu ritagrybas@gmail.com. Kviečiame visus gausiai dalyvauti.

• Sveikiname Bennet Dale Nagahiko Miyata Hewitt ir Riley Eleanora Moore, praeitą savaitgalį įžengusius per Krikšto sakramentą į mūsų, krikščionių, bendruomenę. Džiaugiamės kartu su Jumis ir Jūsų šeimomis, ir prašome Dievo, kad laimingų kiekvieną Jūsų gyvenimo žingsnį.

• Mirties pranešimai: a.a. Bonifacas Sriubiškis, 98 m. am-

lietuvių kapinėse palaidotas Collingwood mieste miręs a.a. Marcellus-Markus Ignatavičius, 91 m. amžiaus. Drauge su dukra ir sūnumi bei jų šeimomis jį lydime malda.

Spalio 17, antradienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono Lietuvių kapinėse palaidotas Toronte miręs a.a. Česlovas Senkevičius, 96 m. amžiaus, ilgametis lietuvių skautų veikėjas, buvęs *Skautų aid*o redaktorius, o pastaruosius 26 m. dirbęs *Tėviškės žiburių* redaktoriumi. Drauge su sūnumis Gailiumi su šeima ir Tomu bei dukra Asta su šeima jį lydime malda.

• Lietuvos kankinių šventovėje spalio 22, sekmadienį, Mišios 10 v.r. už a.a. Bronislovą Žemaitį; spalio 29, sekmadienį, Mišios 10 v.r. už a.a. Petrą Daržinską.

• Vasagoje spalio 22, sekmadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Mariją ir Joną Senkus; spalio 29, sekmadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Valentinę Asevičių.

Visų Delhi miesto tautų Kalėdinė vakarienė

Delhi mieste daugiakultūrinė organizacija kasmet rengia visų miesto tautų Kalėdinę vakarienę. Šiais metais toji vakarienė bus lapkričio 26, sekmadienį, 5 v.p.p., Delhi miesto vokiečių salėje. Tuo reikalu prašome kreiptis į Delhi lietuvių bendruomenės pirmininkę Teresę Pargauskienę tel. (519) 468-2163.

IŠGANYTOJO parapijos žinios

• Spalio 22, ateinantį sekmadienį, pamaldų nebus.

• Pamaldos vyks spalio 29, sekmadienį, 11.15 v.r.; po jų vyks labai svarbus visuotinis parapijos susirinkimas. Visų narių dalyvavimas būtinas.

• Svarbus pranešimas Moterų draugijos narėms: kitas jų susirinkimas vyks lapkričio 12, sekmadienį, po pamaldų, šventovės patalpose.

• Mėta Kirejevaitė-Kazakevičienė, kuri gimė 1925 m. kovo 5 d. Tauragėje, mirė spalio 1 d. Toronte, sulaukusi 92 metų amžiaus. Buvo palaidota spalio 11 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje. Mėta paliko liūdinčią dukrą Ireną ir sūnų Edmundą, vaikaišes Emily, Kimberly ir Tamarą ir provaikailčius Colin, Kelsey ir Abigail bei gimines Lietuvoje, Vokietijoje, JAV ir Kanadoje. Mėta buvo aktyvi Išganytojo parapijos narė.

žiaus, paliko dukrą Jūratę, sūnų Rimą (Violeta), vaikaišes Veroniką ir Matą, gimines Lietuvoje.

A.a. Ona Taseckienė, 91 m. amžiaus, paliko dukras Loretą ir Dianą, sūnų Edvardą su šeimomis. Amžiną atilsį duok mirusiesiems, Viešpatie.

• Spalio 22, sekmadienį, Mišios 9 v.r. už a.a. Joną Gudavičių (1 mėn.); 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a. Kazimierą Grėbliuską (11 m.); už a.a. Vytautą (5 m.) ir Aleksandrą (16 m.) Bubečius; už a.a. Laimą Ratavičiūtę; už a.a. Viktorą Budrą (7 m.); už a.a. Kazimierą Kiaunę; už a.a. Teresę Enskaitienę; už a.a. Algį Žemaitį; už a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

• Spalio 29, sekmadienį, Mišios 9 v.r. už a.a. Lydią Stachin; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a. kun. Eugenijų Jurgutį, OFM; už a.a. Vytautą ir Oną Jūdvyčius; Kazimierą Budreckį; už a.a. Eleną Juknevičienę; už a.a. Mildą Viluckienę (2 m.); už a.a. Janiną ir Juozą Šarūnus; už gyvus ir mirusius gimines, draugus bei pažįstamus; už a.a. Algį Žemaitį; už a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

LIETUVIŲ NAMŲ ŽINIOS

Toronto Lietuvių Namai lapkričio 26, sekmadienį, nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p., kviečia apsilankyti kalėdinėje mugėje.

Kalėdų šventėms artėjant, čia galėsite įsigyti meno ir taikomosios dailės kūrinių, žaislų ir papuošalų eglutei bei juvelyrinių dirbinių. Jeigu turite nereikalingų kalėdinių žaislų, juvelyrinių papuošalų, tautodailės darbų, kviečiame juos padovanoti kalėdinės mugės rengėjams. Surinktos lėšos bus skiriamos Lietuvių Namų atnaujinimo reikalams. Mugės prekybai skirtus daiktus galite atvežti į Lietuvių

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Sveikiname Ikki Hayashi ir Aleksandrą Ptašinskaitę, kurių vestuvės buvo spalio 14 d. mūsų šventovėje. Aleksandros tėvai yra mūsų parapijiečiai Vytautas ir Angelija Ptašinskai. Linkime naujavedžiams ilgo ir laimingo gyvenimo! Jie gyvens Toronte.

Montrealio „Gintaro“ šokių grupė praneša, kad rengia „Spaghetti vakarą“ paremti savo veiklai. Linksmasis „Spaghetti“ susibūrimas vyks mūsų parapijos salėje lapkričio 11, šeštadienį, vakare. Kviečiame visus dalyvauti!

Šv. Elžbietos draugija kviečia visus dalyvauti metiniuose pietuose Šv. Kazimiero parapijos salėje lapkričio 12, sekmadienį, po 12 v.d. Mišių. Jei žadate dalyvauti, prašome pranešti draugijos valdybai iki spalio 31 d.

Mūsų parapijos metinė šventė rengiama lapkričio 26, sekmadienį. Mišios 11.30 v.r., meninė programa 12.30 v.p.p. Pietūs su loterija 1.30 v.p.p. Kviečiame visus dalyvauti mūsų šventėje.

Inf.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Lapkričio 5, sekmadienį, 2 v.p.p., Montrealio lietuvių choras „Balsas“ kartu su Toronto choru „Volungė“ ir Longueuil choru atliks muz. Aleksandro Stankevičiaus *Requiem* St-Joseph de Chambly šventovėje, Chambly QC. Įėjimas – laisva auka. Visi kviečiami dalyvauti.

Lapkričio 12, sekmadienį, Šv. Elžbietos draugija kviečia visus kartu dalyvauti draugijos metinėje šventėje. Šiais metais draugija mini 98-tuosius veiklos metus. Mišios bus aukojamos 12 v.d. Po Mišių parapijos salėje bus šilti pietūs. Prašoma pranešti valdybai iki spalio 31 d., jeigu žadate dalyvauti. Pietų kaina \$15 svečiams; narėms nemokamai. Kadangi pietūs kalėdiniai, tai draugijos komitetas ragina nares ir svečius apsirengti kokių nors raudonu drabužiu. Visi kviečiami apsilankyti.

2018 m. vasario 25, sekmadienį, jubiliejinis 100 metų Lietuvos nepriklausomybės minėjimas bus mūsų parapijoje. Mišios 11 v.r. Po Mišių bus minėjimas mūsų salėje. Dalyvaus naujasis Lietuvos ambasadorius Kanadoje Darius Prancėvičius. VL

Baltiečių meno paroda Montrealyje

Spalio 13-20 d. d. rengiama *Baltic Arts Association* metinė paroda, skirta veiklos 15-mečiui. Galerijos adresas: 278 Lakeshore/Bord-du-Lac, Pointe Claire, Quebec. Daugiau informacijos tinklalapyje <http://www.balticartistsmty.ca/>. Kviečiame apsilankyti.

LITAS

Montrealio lietuvių
kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Namus (1573 Bloor W., Toronto) lapkričio 22-23 d.d. nuo 2 v.p.p. iki 8 v.v. Mugėje veiks ir kavinė. Skanūs naminiai kepiniai ir karštos kavos puodelis, susitikimas su pažįstamais ar draugais – verta apsilankyti būsimoje mugėje. Daugiau informacijos galite gauti, skambindami Judy Kavaliauskas tel. 416-997-4714.

AUKOS KAPINĖMS

• Šv. Jono lietuvių kapinėms \$2,000 aukėjo B. Birštonas (a.a. V. Birštono atminimui); \$1,000 – iš a.a. P.Barakauskienės palikimo; \$100 – M. Zubrickienė; \$35 – I. Ross (a.a. L. Gataveckaitės-

Lindsay atminimui).

• Šv. Jono lietuvių kapinių mašinų vajui \$100 aukėjo B. ir S. Prakapai; \$50 – M. Zubrickienė; \$25 – I. Ross (a.a. S. Underys atminimui).

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416-588-2808 x 26 dienos metu.

PROFESIONALUS dantų valymas Jūsų namuose. Priimamas draudimas. <http://www.athomesmile.com/> / 416-388-8723 Inga.